

**ORMANCILIK ÖRGÜTÜNDEKİ DÖNER SERMAYELİ
İŞLETMELER MUHASEBESİNDE YENİDEN
DEĞERLEME OLANAKLARI**

Possibilities of Revaluation in the Accounts of Forest Enterprises

Ahmet TÜRKER

İ.Ü. Orman Fakültesi, Ormancılık Ekonomisi Anabilim Dalı

Istanbul University, Forest Faculty, Department of Forestry
Economics

80895 Bahçeköy İSTANBUL

ÖZET

Enflasyon son otuz yıldır gelişmekte olan ülkelerin karşılaştıkları en önemli ekonomik sorunlardan biridir. Bu ülkeler bir taraftan bu sorundan nasıl kurtulabileceklerini araştırırken, diğer taraftan da enflasyonla birlikte nasıl yaşanabileceğinin yollarını aramaktadırlar.

Enflasyonun hızlı olduğu dönemlerde işletmeler çözümü büyük güçlükler taşıyan sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Enflasyon, işletmeler için önemli bir veri kaynağı olan mali tabloların homojenliğinin bozulmasına ve sermayenin aşınmasına neden olmaktadır.

Bu çalışmada, enflasyonun işletmelere etkisini en aza indirmek için kullanılan *yeniden değerlendirme* yöntemi tanıtılmakta, yöntemin uygulanması örneklerle gösterilmekte ve yararları açıklanmaktadır. Ayrıca, bu konuda ülkemizdeki yasal düzenlemelerden söz edilmekte, ormancılık örgütündeki döner sermayeye sahip işletmelerin bu olanaktan yararlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler : Enflasyon, Mali Tablo, Yeniden Değerlendirme Yöntemi, Orman İşletmesi

ABSTRACT

In the past thirty years inflation has stood out to be one of the most crucial economic problems that the developing countries suffer. These countries are seeking ways not only to mitigate this problem, but also to live with it.

Enterprises will face a bottleneck during high inflation periods. Inflation disrupts the homogeneity of financial tables that are of the important data sources for the enterprises. Moreover, enterprises' capital is caused to erode by inflation.

This paper introduces the revaluation method used to minimize the negative effects of inflation on enterprises. Examples are given as for the application of the methods, and possible benefits are discussed. Furthermore, regarding the pertinent legal regulations, it is recommended that the forest enterprise take advantage of the benefits of employing the revaluation method.

Key Words : Inflation, Financial Table, Revaluation Method, Forest Enterprise

GİRİŞ

Türkiye’de enflasyon uzun yıllardan beri varolduğu için, süreklilik kazanmıştır. Bu nedenle enflasyona karşı savaşımın yanında, enflasyonla birlikte nasıl yaşanabileceğinin ve zararlı etkilerinin nasıl en aza indirilebileceğinin yolu da araştırılmaktadır. Bu cümleden olarak, enflasyonun işletme muhasebesine olan etkisi, muhasebe kayıtlarına yansıtılarak, muhasebeden beklenen faaliyet sonuçlarının doğru bir şekilde ortaya konması gerekmektedir. Çünkü muhasebenin en önemli işlevi, işletme ile ilgili olanlara işletmenin faaliyet sonuçları ve mali durumu hakkında doğru ve objektif bilgiler vermektir. Bu bilgiler temel mali tablolar adı verilen Bilanço ve Gelir tablolarında yer almaktadır. Bilanço; işletmenin belli bir anda sahip olduğu varlıkları ve bu varlıkların sağlandığı kaynakları, bir düzen içinde gösteren mali bir tablodur. Gelir tablosu ise işletmenin belli bir dönemde elde ettiği bütün gelirleri, bu gelirleri elde etmek amacıyla aynı dönem içinde yapılan bütün maliyet ve giderleri ve bunların sonucunda oluşan dönem kar veya zararı belli bir düzen içinde gösteren bir mali tablodur.

Bilindiği üzere, muhasebe uygulamaları bazı temel ilkelere ve kavramlara dayanmaktadır. Bu ilke ve kavramlar muhasebeye düzen getirmekte, uygulamalarına büyük ölçüde yön vermekte ve muhasebe teorisinin anlaşılmasına yardımcı olmaktadır. Bunların sayısı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde 12 adettir. Bunlardan birisi *işletmenin sürekliliği* kavramıdır. Bu kavram ile işletme faaliyetlerini belli bir süreye bağlı olmaksızın sürdüreceği anlaşılmaktadır. İşletmenin sürekliliği kavramı bir diğer kavram olan *maliyet esası* kavramının temelini oluşturmaktadır. Bu kavrama göre de işletme tarafından edinilen varlık ve hizmetlerin muhasebeleştirilmesinde bunların elde edilme maliyetlerinin temel alınması gereği ortaya konulmaktadır. Zira işletmenin hayatı sonsuz kabul edildiği için işletmenin sahip olduğu bir duran varlığın değeri, birkaç misli artsa bile, kayıtlarda ilk elde etme maliyet değeri üzerinden gösterilmektedir. Bir başka deyişle, işlemler gerçekleştirildikleri zamana ait para birimi üzerinden muhasebeleştirilmektedir. Yani paranın satın alma gücünün zaman içerisinde sabit kalacağı varsayılmaktadır. Oysa, enflasyon olgusunun varlığı bugün için bir gerçektir. Paranın değeri sürekli düşmekte ve farklı tarihlerde farklı satın alma gücüne sahip olmaktadır. Bu yüzden muhasebe kavramlarından maliyet esası kavramı nedeniyle

işletmedeki sabit varlıkların değeri, işletme faaliyeti devam ettiği sürece sabit kalacağı varsayımı enflasyon ortamında geçerliliğini yitirmektedir. Dolayısıyla muhasebedeki mali tablolaradaki bilgiler anlamlarını kaybetmektedirler. Bir başka deyişle, bu tablolarda yer alan sabit varlıklar, farklı tarihlerde satın alındıkları için, farklı değerlere sahip olmaktadır. Bunun sonucu mali tablolarda yer alan değerler gerçekleri yansıtmamakta, bunlara dayanılarak yapılacak analizlere göre, işletme hakkında yanlış kararların verilmesine de yol açılmaktadır. Sonuç olarak muhasebeden beklenen bilgi verme işlevi büyük ölçüde gerçekleşmemiş olmaktadır.

Diğer yandan enflasyon dönemlerinde, enflasyon dikkate alınmadan işletmelerdeki maddi duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarları yetersiz kalmakta ve sonuçta sermayenin üretim kapasitesinin korunmasına olanak verilmemektedir.

Yukarıda sayılan nedenlerden ötürü fiyat seviyesindeki değişimlere göre, muhasebedeki mali tabloların düzeltilmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bir başka deyişle mali tablolaradaki eski yıllarda satın alınmış olan bir duran varlığın enflasyon oranına göre yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde enflasyonun, muhasebe sonuçlarına olan olumsuz etkisi fark edilmiş ve mevzuat değişikliğine gidilmiştir. Bugün birçok işletme muhasebe uygulamalarında yasaların öngördüğü şekilde yeniden değerlemeye yer vererek, enflasyon olgusunu kayıtlarına yansıtmaktadır. Diğer işletmelerde böyle bir uygulama mevcut iken, ormancılık örgütündeki döner sermayeli işletmelerde bu tür uygulamaya rastlanmamaktadır.

Yeniden değerlemenin işletmeler açısından yararı aşağıdaki şekilde açıklanabilmektedir. İşletmeler sabit varlıkları için amortisman hesaplamakta ve hesapladığı amortismanı gider olarak göstererek, brüt karlarından düşmek suretiyle, vergi matrahlarını küçültmekte ve vergide tasarruf sağlamaktadır. Amortismanlar varlığın işletmeye alındığı gündeki maliyeti üzerinden hesaplandığı için, parasal değeri sabit kalmakta ve bunun reel değeri enflasyon nedeniyle giderek azalmaktadır. Bu durum işletmenin karını giderek şişirmekte, bunun sonucu olarak da işletme daha çok vergi ödemektedir. İşte yeniden değerlendirme işlemi bu

durumu önlemektedir. Orman Bakanlığındaki döner sermayeli işletmeler dönem sonlarında enflasyona karşı maddi duran varlıklar için yeniden değerlendirme işlemi yapmadıkları için, bu durumdan yararlanmamaktadırlar. Bu makalede yeniden değerlendirme konusu tanıtılmakta, işletmelere sağladığı olanaklar açıklanmakta, Orman İşletmelerinin de bu kolaylıktan yararlanmaları önerilmektedir.

1. YENİDEN DEĞERLEME

Yeniden değerlendirme (revalüasyon) terimi Türkçe'ye batı dillerindeki revaluation sözcüğünün karşılığı olarak girmiştir (Uman 1983, S.23 ve Amanvermez 1982, S.7).

Yeniden değerlendirme terimi tüm düzeltme önlemlerine verilen bir ad olmakla birlikte; ekonomideki anlamı ile işletmedeki anlamı birbirinden farklı olmaktadır. Ekonomideki revalüasyon veya yeniden değerlendirme bir ülkenin ulusal parasının yabancı paralar karşısında değerinin yükseltilmesi anlamına gelmektedir. (Seyidoğlu 1986, S.217 ve Özgüven 1983, S.391). ihracatı artan ve ödemeler bilançosu fazlalık veren ülkeler, paralarının dış değerini arttırmaktadırlar. Revalüasyon işlemi, develüasyon işleminin karşıtı olmaktadır. Zira develüasyon, ulusal paranın yabancı paralar karşısında değerinin düşürülmesi işlemine verilen bir addır.

Yeniden değerlendirme, işletme bazında ele alındığında, geniş (genel) ve dar (kısmi) anlamdaki tanımlarla karşılaşılmaktadır. Geniş anlamdaki yeniden değerlemeden, para değerindeki düşme karşısında, belirli bir dönemin sonundaki varlıkların, kaynakların ve dönem içinde oluşan gelir ve giderlerin, paranın güncel satın alma gücü ile gösterilmesi için, muhasebede yapılan kayıt içi ve kayıt dışı işlemler anlaşılmaktadır (Güvemli 1998, S.45). Bu tanımdaki yeniden değerlendirme, işletme bilançosunun aktifindeki dönen ve duran varlıkları, bilançonun pasifindeki öz sermaye ile borçları, gelir tablosundaki gelir ve gider kalemlerinin tümünü kapsamaktadır. Başka bir yazara göre de yeniden değerlendirme, paranın satın alma gücünün fiyat dalgalanmaları nedeniyle düşmesi üzerine, işletme bilançolarının revizyona tabi tutularak, günün gerçek değerlerine uygun hale getirilmesidir (Amanvermez, 1982 s.7). Buradaki tanımda bilançoda yer alan tüm değerlerin yeniden değerlendirilmesi

söz konusu olmaktadır. Dar anlamda yeniden değerlendirme ise, para değerinin düşmesi üzerine genellikle duran varlıkların cari para birimiyle ifade edilmesidir (Uman, 1983, S.23). 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK)'nun mükerrer 298. Maddesinde yeniden değerlendirme “ bilançonun aktifine dahil iktisadi kıymetler ve bu kıymetler için geçmiş yıllara da ayrılmış olan amortismanlar, yeniden değerlemenin yapılacağı yıla ait oran ile çarpılmak suretiyle yeniden değerlendirilir” şeklinde tanımlanmıştır. Bu maddeye dayanılarak ülkemizde sadece duran varlıklar ve bu varlıklar için daha önce ayrılmış amortisman karşılıkları yeniden değerlemeye tabi tutulmaktadır. Bu uygulama biçimi yeniden değerlemenin dar anlamdaki tanımına uygun düşmektedir. Bu makalede de yeniden değerlendirme VUK'un öngördüğü kapsamda ele alınmaktadır.

2. YENİDEN DEĞERLEMENİN AMAÇLARI

Yeniden değerlendirme işlemi ile aşağıdaki amaçların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. (Güvemli 1998, S.47; Uman 1983, s.24; Ataman 1997, s.132; Akgüç 1990 s.386):

- Mali tablolarda yer alan maddi duran varlıkların, paranın güncel satın alma gücüyle gösterilmesinin sağlanması,
- İşletmenin ekonomik, mali durumunun ve faaliyet sonuçlarının doğru olarak gösterilmesinin sağlanması,
- İşletme sermayesinin korunmasının sağlanması,
- İşletmenin farklı dönemleri ya da benzer işletmeler arasında karşılaştırma yapma olanağının sağlanması,
- Yeniden değerlendirme işlemiyle yapılacak düzeltmelerle, işletmenin ürettiği mal ve hizmetlerin gerçek maliyetlerinin hesaplanmasına ve bunlar için daha uygun üretim ve fiyat politikasının izlenmesine olanak sağlanması
- İşletmelerin enflasyon dönemlerinde aşırı vergi ödememelerinin sağlanması

3. YENİDEN DEĞERLEME ÇEŞİTLERİ

Yeniden değerlendirme işleminden beklenen amaçlar farklı olduğu için, uygulamada birbirinden oldukça değişik yeniden değerlendirme şekilleri ortaya çıkmaktadır. Bu başlık altında yeniden değerlemenin uygulamada görülen şekilleri açıklanmaktadır.

3.1. Genel ve Kısmi Yeniden Değerleme

Enflasyonun çok yüksek seyrettiği dönemlerde *genel yeniden değerlendirme* şekli kullanılmaktadır. Bu değerlendirme biçiminde işletme bilançosunun bütün aktif ve pasiflerinde yer alan bütün kalemler yeniden değerlemeye tabi tutulmaktadır.

Kısmi yeniden değerlendirme şeklinde ise bilançoda yer alan fiyat değişikliklerinden en çok etkilenen varlıklar yeniden değerlendirilmekte, diğerleri için ise herhangi bir işlem yapılmamaktadır.

Genel yeniden değerlendirme çok az kullanılmasına karşın, kısmi yeniden değerlendirme şeklinin daha geniş bir uygulama alanı bulunduğu söylenmektedir (Uman 1983, S.26, Akgüç 1990, S.390).

Daha önce belirtildiği gibi, VUK yalnız amortismanına tabi varlıkların yeniden değerlendirmesini öngördüğü için Türkiye'de kısmi yeniden değerlendirme işlemi uygulanmaktadır.

3.2. Sürekli veya Geçici Yeniden Değerleme

Bir ülkedeki enflasyonun sürekliliğine ve yüksekliğine bağlı olarak yeniden değerlendirme sürekli veya geçici olarak uygulanabilmektedir.

Para değerindeki düşmenin yüksek seviyede ve sürekli olması durumunda yeniden değerlemenin her yıl yapılması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Para değerindeki düşmenin seviyesi önemsiz sayılabilecek düzeye indiğinde ise, bu süreklilik zaman zaman yeniden değerlemenin yapılması biçimine dönüşebilmektedir (Güvemli 1998, S.49).

Ülkemizde 1984 yılından önce, bir kez yeniden değerlendirme uygulanmış bu yılda çıkarılan 3904 sayılı yasa ile yeniden değerlendirme süreklilik kazanmıştır (Güvemli 1998, S.254).

3.3. Zorunlu Olup Olmamasına Göre Yeniden Değerleme

Bir ülkede yasa ile yeniden değerlendirme bütün işletmelere veya belirli nitelikleri olan işletmelere zorunlu kılınabilmektedir. Bu uygulama, genellikle para değerindeki düşmenin yüksek düzeye çıktığı ve ülke ekonomisi üzerinde olumsuz etkisinin büyük boyutlara ulaştığı dönemlerde söz konusu olmaktadır (Güvemli 1998, S.50). Örneğin Birinci Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Almanya'da 1923 yılında bütün işletmelere yeniden değerlendirme yapma zorunluluğu getirilmiştir (Uman 1983, S.27).

Buna karşılık yasalarda yeniden değerlendirme yapma bazen işletmelerin isteğine bırakılabilmektedir.

Ancak, Türkiye'de VUK'nun mükerrer 298. maddesi İktisadi Devlet Teşekküllerinin yeniden değerlendirme yapmalarını zorunlu kılmıştır.

3.4. Ortaya Çıkan Değer Artışının Vergilendirilmesine Göre Yeniden Değerleme

Yeniden değerlendirme sonucu ortaya çıkan değer artış fonunun vergilendirilmesi ya da vergiden muaf tutulması söz konusu olabilmektedir. Yeniden değerlendirme sonucu oluşan artış fonu, işletmenin sermayesinin enflasyondan korunmasına olanak vermektedir. Bu bakımdan bu fonun vergilendirilmemesi gerekir. Nitekim Türkiye uygulaması da değer artış fonunun vergilendirilmemesi doğrultusundadır (Güvemli, 1998 s.51).Ancak bazı durumlarda türlü gerekçelerle bu fonun vergilendirilmesi yoluna gidilmektedir. Buna karşılık, bu fonun vergiden bağışık tutulması da söz konusu olabilmektedir.

4. YENİDEN DEĞERLEME YÖNTEMLERİ

4.1. Takdir (Ekspertiz) Yöntemi

Bu yöntemde yeniden değerlendirilecek varlığın değerlendirme günündeki cari değeri uzmanlar tarafından takdir edilmekte ve işletmenin mali tabloları bu değere göre düzeltilmektedir. Yöntemin uygulanmasında bazı zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorlukların ilki “cari değer” deyiminden ne anlaşılması gerektiği üzerinde çıkan tartışmadır. Bazı yazarlar cari değerden söz konusu varlığın satış değerinin anlaşılması gerektiğini ileri sürmektedir. Bazıları da cari değerden yeniden değerlendirilecek olan varlığın “kullanma değeri”ni anlamaktadırlar. Yazarların bir kısmı da cari değerden “yerine koyma değerini” anlamakta ve yeniden değerlemede bu değer temel alınması gerektiğini ifade etmektedirler. İkincisi her bir varlık için ayrı ayrı değer biçilmesindeki zorluktur. Üçüncü bir zorluk ise, yöntemin uygulanması ile ilgili olmaktadır. Yöntem iyi bir şekilde uygulanmadığı durumda subjektif bir değerlendirme söz konusu olabilmektedir. Bunun sonucu benzer işletmeler arasında karşılaştırma yapma olanağı ortadan kalkmaktadır. Bu yöntem para sisteminin çökmesi gibi olağanüstü durumlarda başvurulmaktadır. Örneğin 1924 yılında Almanya’da bu yöntem uygulanmıştır (Uman 1983, S.29-31; Ataman 1997, S.132).

4.2. Katsayı Yöntemi İle Yeniden Değerleme

Bu yöntem ile değerlemede, yeniden değerlendirme katsayıları varlığın eski değeri ile çarpılmakta, elde edilen değerlere göre işletmedeki mali tablolar yeniden düzenlenmektedir.

Bu yöntemde en önemli husus yeniden değerlemede kullanılan katsayıların saptanmasıdır. Söz konusu katsayıların belirlenmesinde ya altın fiyatları esas alınmakta ya da fiyat indekslerinden yararlanılmaktadır. Türkiye’de Toptan Eşya Fiyatları İndeksi kullanılarak yeniden değerlendirme yapılmaktadır. Yöntemin üstün tarafları, uygulamasının kolay ve ucuz olması, ayrıca denetim olanağının bulunmasıdır (Güvemli 1998, S.51; Uman 1983, S.31).

4.3. Karma Yeniden Değerleme Yöntemi

Bu yöntem yukarıda sözü edilen iki yöntemin birlikte kullanılmasıyla ortaya çıkmaktadır.

Bu yöntemde yeniden değerleme, prensip olarak katsayılar kullanılarak yapılmaktadır. Ancak değerleme anında değerlenen varlığın cari değeri de gözönünde bulundurulmaktadır. Yalnız bu yöntemde yeniden değerleme sonucu varlıklara verilen değerler, bunların cari değerlerinin aşamamalıdır. Teorik olarak üstün olan bu yöntem diğer yöntemlerin tüm sakıncalarını da içermektedir (Uman 1983, S.33; Ataman 1997, S.133).

5. TÜRKİYE'DE YENİDEN DEĞERLEME İLE İLGİLİ YASAL ÜZENLEMELER

Yeniden değerleme konusu ilk defa 1963 yılında çıkarılan 205 sayılı yasa ile VUK`una geçici 11. maddenin eklenmesiyle gündeme gelmiştir. Bir defalık bir uygulamaya olanak sağlayan 205 sayılı yasadan sonra, 20 yıl gibi bir süre beklemek gerekmiştir. 1983 tarihinde yürürlüğe giren 2791 sayılı yasa ile geçici 11. maddeye işlerlik kazandırmak amacıyla, bu maddede değişiklik yapılmıştır. Böylece yaklaşık 20 yıllık bir gecikme ile yeniden değerleme hükümlerinin uygulamasına olanak tanınmıştır. Buna göre yükümlülere 31.12.1982 tarihi itibariyle, yine bir defaya mahsus olmak üzere, yeniden değerleme olanağı sağlanmıştır. Ancak söz konusu madde, 1984 yılında, 3094 sayılı yasa ile bir kez daha değiştirilmiştir. Bu değişiklik sonucu yeniden değerleme süreklilik kazanmıştır. Daha sonra 01.01.1987 tarihinden geçerli olmak üzere, 3332 sayılı kanunda geçici 11. Madde "mükerrer 298" madde olarak VUK`na eklenmiştir. Bu madde amortisman tabi maddi duran varlıkların yeniden değerlemesi esaslarını belirlemiştir. Bu maddede iki kez değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliklerin ilki 24.6.1994 tarih ve 4008 sayılı yasa ile diğeri de 22.07.1998 gün ve 4369 sayılı yasa ile gerçekleştirilmiştir.

5.1. Türkiye`de Yeniden Değerleme Yapılabilecek Kuruluşlar

VUK`nun mükerrer 298 maddesinin başlangıcında, yeniden değerleme yapılabilecek kuruluşları "Bilanço esasına göre bir defter tutan Gelir ve

Kurumlar Vergisi mükellefleri (kollektif adi komandit ve adi şirketler dahil) Bilançolarına dahil amortismanına tabi iktisadi kıymetleri ve bu kıymetler üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları her hesap dönemi sonu itibariyle (aynı madde belirtilen şartlarda) değerleyebilirler" şeklinde fazla ayrıntıya girmeden belirtmiştir.

Mükerrer 298.maddede belirtilen yeniden değerlendirme yapabilecek kuruluşlar, Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi yasaları çerçevesinde ve kurum türleri itibariyle aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Konar 1996):

Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri:

- Gerçek kişiler
- Kollektif şirketler
- Adi komandit şirketler
- Adi ortaklıklar

Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri:

- Anonim şirketler
- Limited şirketler
- Eshamlı komandit şirketler
- Kooperatifler
- İktisadi devlet teşekkülleri
- Dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler
- İş ortaklıkları

Sözü edilen maddede yukarıda sıralanan kurumlar arasında yer alan İktisadi Devlet Teşekkülleri için yeniden değerlendirme zorunlu kılınmıştır.

Ayrıca adı geçen maddede yeniden değerlendirme yapılabilecek kuruluşlar için "bilanço esasına göre defter tutma" ifadesi geçmektedir. Bu nedenle, işletme hesabı esasına göre defter tutan kuruluşlar, zirai işletme hesabı esasına göre kazançları tespit edilen çiftçiler ile serbest meslek kazanç defteri tutan yükümlüler yeniden değerlendirme yapamayacaklardır.

5.2. Yeniden Değerleme Kapsamında Olan Duran Varlıklar

VUK`nun mükerrer 298 maddesi yeniden değerlemeden yararlanacak varlıkların işletme bilançosuna kayıtlı ve amortismanına tabi duran varlıklar olması koşulunu aramaktadır.

151 sıra nolu VUK Genel Tebliği`nde yeniden değerlemeye tabi tutulabilecek maddi duran varlıkları “gayri menkuller (boş arazi ve boş arsalar hariç), gayri menkullerin mütemmim cüzi ve teferruatı mahiyetinde olup, müstakilen amortismanına tabi tutulan iktisadi kıymetler, tesisat ve makineler, gemiler, diğer taşıtlar ve demirbaşlar” biçiminde belirtilmektedir (Güvemli 1998, S.259 ve Topalhocaoğlu 1997, S.213).

VUK`nun mükerrer 298 maddesine göre yeniden değerlendirme kapsamı dışında tutulan varlıklar ise şunlardır: İktisadi kıymetlerin maliyet bedellerine eklenmiş bulunan kur farkları, sinema filmleri, Alameti farika hakları, peştemallıklar, özel maliyet bedelleri, ilk tesis ve taazzuv giderleri, organizasyon, etüt ve arama giderleri ile mahiyetleri ve amortisman süre ve tarzları itibariyle bunlara benzeyen sair aktif kıymetler.

5.3. Yeniden Değerlemenin Zamanı ve Oranı

Yeniden değerlendirme her hesap dönemi sonu olan 31 Aralık günü yapılmaktadır.

VUK`nun mükerrer 298 maddesine göre değerlemede kullanılacak oran, Maliye Bakanlığı`na her yıl Aralık ayı içerisinde, Resmi Gazete`de ilan edilmektedir. Bu oran, Ekim ayı sonu itibariyle son bir yıllık Devlet İstatistik Enstitüsü`nün Toptan Eşya Fiyatları İndeksi`ndeki ortalama fiyat artış oranıdır. Her yılın değerlendirme oranı ancak o yıl için uygulanabilmektedir. Herhangi bir yıl yapılmayan veya düşük oran uygulanan yeniden değerlendirme için geçmiş dönemlere ilişkin olarak yeniden değerlendirme yapılamamaktadır.

Tablo 1'de 1984-1999 yılları arasında ilan edilen yeniden değerlendirme oranları gösterilmiştir.

Tablo: 1- 1984-1999 Dönemi Yeniden Değerleme Oranları
Table : 1- Rates of Revaulation in 1984-1999 Period

Yıl	Yeniden Değerleme Oranı (%)	Resmi Gazete	
		Tarih	No
1984	37,5	14.12.1984	18605
1985	35,9	13.12.1985	18957
1986	21,7	11.12.1986	19308
1987	29,1	10.12.1987	19660
1988	63,2	13.12.1988	20018
1989	70,4	14.12.1989	20372
1990	55,5	04.12.1990	20715
1991	54,1	14.12.1991	21081
1992	61,5	08.12.1992	21429
1993	58,4	04.12.1993	21778
1994	107,6	07.12.1994	22134
1995	99,5	05.12.1995	22484
1996	72,8	04.12.1996	22837
1997	80,4	14.11.1997	23170
1998	77,8	13.11.1998	23522
1999	52,1	18.11.1999	23880

5.4. Yeniden Değerlemeden Doğan Değer Artışının Hesaplanması

VUK`nun mükerrer 298. Maddesinin 3. Fıkrasında “yeniden değerlendirme neticesinde doğacak değer artışı, bilançonun pasifinde, özel bir fon hesabında gösterilir. Değer artışı, amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin yeniden değerlendirilmesinden önceki net bilanço aktif değerlerinin, bu kıymetlere yeniden değerlendirme oranının tatbikinden sonra bulunacak net bilanço aktif değerlerinden indirilmesi suretiyle bulunur” denilmektedir. Buna göre maddi duran varlığın aktifine kayıtlı değerinden bu varlık için ayrılmış olan birikmiş amortismanların düşülmesi sonucu bulunacak kalan “yeniden değerlendirme öncesi net aktif değer”dir. Duran varlığın kayıtlı değeri ve birikmiş amortismanı yeniden değerlendirme oranı ile çarpıldıktan ve gerekli çıkarma işlemi yapıldıktan sonra bulunan değer ise “yeniden değerlendirme sonrası net aktif değer”dir. Yeniden değerlendirilmeden sonraki net aktif ile değerlendirilmeden önceki net değer

arasındaki fark “değer artışı”nı vermektedir. Bu artış, gerçek kar olmadığından, gelirlere eklenmemekte bilançonun pasifinde, öz sermaye unsuru olan “522 Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Artışları Hesabında” gösterilmektedir.

Aynı maddenin 4. fıkrasının ikinci paragrafında Kurumlar Vergisi mükelleflerinin yeniden değerlemeden doğan değer artışını, değer artışı fonu hesabında tutabilecekleri gibi sermayelerine de ekleyebilecekleri belirtilmektedir. Değer artışının sermayeye ekleme ile Gelir Vergisi Kanunu gereğince, değer artış fonunun vergilendirilmemesi de sağlanmış olmaktadır (Güvemli 1998, S.273). Aynı maddenin 7. Fıkrasında ise “değer artış fonu, sermayeye ilave dışında herhangi bir suretle, başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemin yapıldığı dönem kazancı ilişkilendirilmeksizin bu dönemde vergiye tabi tutulur” ifadesi yer almaktadır.

VUK Kurumlar Vergisi mükelleflerini yeniden değerlemeden doğan değer artış fonunu diledikleri takdirde sermayelerine eklemelerine olanak sağladığı halde, Gelir Vergisi mükellefleri için böyle bir olanak bulunmamaktadır. Nitekim ilgili maddenin 7. Fıkrasının sonunda “.... Gelir Vergisi mükelleflerince ayrılan değer artış fonu başka bir hesaba aktarılamaz; aktarılması veya sermayeye ilave edilmesi halinde işletmeden çekilen değer olarak kabul edilir” denilmektedir.

Bu anlatıların daha kolay anlaşılabilmesi amacıyla, aşağıda sayısal bir örnek verilmiştir.

X işletmesi 1998 yılında 500.000.000 TL.'lık bir demirbaş satın almış ve yıl sonunda bu varlık için 80.000.000 TL. amortisman ayırmıştır. İşletme 1999 yılı sonunda yeniden değerlendirme yapmaya karar vermiştir. Maliye Bakanlığı tarafından 1999 yılı için ilan edilen yeniden değerlendirme oranı Tablo 1'den de görüldüğü gibi, %52,1'dir.

Bu bilgilere göre işlemler şu şekilde olmaktadır:

	Değerleme Öncesi 31.12.1999	Yeniden Değerleme Oranı	Değerleme Sonrası	Değer Artışı
Kayıtlı Değer	500.000.000	52,1	760.500.000	260.500.000
Birikmiş Amortisman	80.000.000	52,1	121.680.000	41.680.000
Net Aktif Değer	420.000.000		638.820.000	218.820.000

5.5. Yeniden Değerlemenin Muhasebeleştirilmesi

Yukarıdaki örnekte ilgili varlık ve birikmiş amortisman için yeniden değerlendirme sonucu değer artışları hesaplanmıştır. Aşağıda 1998 yılı sonu itibariyle büyük defterdeki kayıtların durumu görülmektedir.

B. 255 DEMİRBAŞLAR HS. A.

500.000.000

B.257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS.A.

80.000.000

Hesaplanan değer artışlarının 31.12.1999 tarihi itibariyle günlük ve büyük defterdeki kayıtları aşağıdaki şekilde yapılmaktadır.

31.12.1999		
255 DEMİRBAŞLAR HS.	260.000.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS.		41.680.000
522 MADDİ DURAN VARLIKLARIN YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI		218.820.000
...../...../.....		

B. 255 DEMİRBAŞLAR HS. A.		B.257.BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS. A.	
500.000.000		80.000.000	
260.000.000		41.680.000	
760.000.000		121.680.000	

**522 MADDİ DURAN VARLIKLARIN
B. YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI HS. A.**

	218.820.000
--	-------------

31.12.1999 tarihinde demirbaşlar için amortisman payı hesaplanan yeni değer üzerinden ayrılacaktır (amortisman oranı %20 kabul edilmiştir). Buna göre amortisman tutarı $760.000.000 \times 0,20 = 152.000.000$ TL. Bu işlemin günlük defter kaydı da şöyle olacaktır.

31.12.1999	
770 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ HS. (Amortisman Gideri)	152.000.000
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HS. (Birikmiş Demirbaş Amortismanı)	152.000.000
...../...../.....	

Yukarıda Kurumlar Vergisi'ne tabi mükelleflerin yeniden değerlemeden doğan artışı diledikleri takdirde sermayelerine katabilecekleri açıklanmıştır. Bu örnekte 1999 yılı sonunda oluşan yeniden değerlendirme artışının işletme sermayesine katılması durumunda aşağıdaki günlük defter kaydı yapılacaktır.

31.12.1999	
522 MADDİ DURAN VARLIKLARIN YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI	218.820.000
500 SERMAYE HS.	218.820.000
...../...../.....	

Yeniden değerlendirme artışlarının, yukarıdaki günlük defter kaydında görüldüğü gibi, sermaye hesabına aktarılması, bilançoya da yansıtacaktır. Bu yansıma sermayenin artışı ve beraberinde brüt karın azalması şeklinde gerçekleşmektedir.

6. YENİDEN DEĞERLEMENİN YATIRIMIN KARLILIĞINA ETKİSİ

Bilindiği gibi, yatırım projelerinin değerlendirilmesinden amaç, yatırımın girişimciye ne kadar kar sağladığını ortaya çıkarmaktır. Proje değerlendirme sayesinde, yatırım seçenekleri arasından yatırım için ayrılan kaynakları en etkin bir biçimde kullanan seçeneği saptamak mümkün olabilmektedir.

Yatırım projelerinin değerlendirilmesinde, bugünkü fiyatlar kullanılarak projenin ömrü boyunca farklı yıllarda yapılacağı varsayılan masraflar ve elde edileceği varsayılan gelirler belli bir iskonto oranı ile projenin tesis yılına getirilerek karşılaştırılmaktadır. Ancak bu işlem fiyatlar genel düzeyinin sabit kalacağı yani enflasyonun olmadığı veya ihmal edilebilir oranlarda olduğu varsayılarak yapılmaktadır. Oysa enflasyonun egemen olduğu dönemlerde yatırım projesi değerlendirilirken enflasyon olgusunun göz önünde bulundurulması gerekir.

Bu bölümde yeniden değerlendirmenin yatırımın karlılığına olan etkisini görmek amacıyla aşağıdaki veriler kullanılarak iki seçenek halinde bir örnek verilmiştir.

Veriler

- Varlığın işletmeye maliyeti 50 Milyon TL.`dır.
- Varlığın işletmeye sağladığı yıllık kazanç 30 Milyon TL.`dır.
- Yıllık enflasyon oranı %60`dır.
- Yıllık yeniden değerlendirme oranı %60`dır
- Uygulanan amortisman yöntemi normal (eşit paylı) yöntemdir.
- Uygulanan amortisman oranı %20`dır.
- Yıllık amortisman payı $50.000.000 \times 0,20 = 10.000.000$ TL.`dır
- Yıllık net kar üzerinden alınan Kurumlar Vergisi Oranı %40`dır.

1. Seçenek (Yeniden değerlemenin uygulanmadığı durum)

Tablo 2`deki, yıllık net nakit akımlarının (NNA) hesabında şöyle bir yol izlenmiştir: Daha önce işletmenin diğer giderleri düşülmüş yıllık kazançlar, %60 enflasyon oranına göre düzeltildikten sonra, yıllık amortisman payları çıkarılarak, vergi öncesi kar hesaplanmıştır. Bu kar üzerinden vergi ödendikten sonra ortaya çıkan net kara, kesilen amortismanlar bir kaynak kabul edildikleri için, eklenerek vergiden sonraki net kar hesaplanmıştır. Bu hesaplanan net kardan yıllık enflasyon payları düşülerek yıllık NNA bulunmuştur.

Hesaplanan NNA`ya dayanılarak yatırımın iç karlılık oranı (İKO)`nın hesabı için; %25 iskonto oranına göre Net bugünkü değer (NBD)=1343158 TL.

%30 iskonto oranına göre NBD= - 3 343 505 TL. olarak bulunmuştur. Bu değerler aşağıdaki formülde yerlerine koyarak yatırımın İKO`su hesaplanmıştır.

$$\begin{array}{r} \text{İKO}=\text{düşük faiz oranı} + \text{iki faiz oranı arasındaki fark} \\ \text{İKO} = 25+5 \\ \text{İKO}=\%26,43 \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{Düşük faize göre bulunan NBD} \\ \text{İki faiz oranı ile bulunan} \\ \text{NBD'lerin mutlak toplamı} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1.343.158 \\ \hline 4.686.663 \end{array}$$

2. Seçenek (Yeniden değerlendirilmenin Uygulandığı Durum)

Tablo 3'deki NNK hesabında tablo 2 deki NNK ların hesabındaki yol izlenmiştir. Ancak burada yıllık amortisman payları %60 oranında yeniden değerlendirilmiştir. Yalnız 1. yıl yani varlığın işletmeye alındığı hesap döneminde VUK mükerrer 298. maddesinin 12. fıkrası uyarınca yeniden değerlendirilme uygulanmamıştır. İzleyen hesap döneminin sonundan itibaren yeniden değerlendirilme uygulanmaya başlanmıştır.

Yeniden değerlendirilme uygulanarak oluşan değerlendirilmeye dayanılarak yatırımın İKO hesabı ;

$$\begin{array}{l} \%25 \text{ iskonto oranına göre NBD} = 11929147 \\ \%30 \text{ iskonto oranına göre NBD} = - 2916579 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11\ 921\ 471 \\ \text{Bunlara dayanılarak iskonto} = 25+5 \text{ -----} \\ 14\ 845\ 726 \end{array}$$

İKO = %29,02 olarak bulunmuştur.

Her iki seçeneğe göre elde edilen sonuçları karşılaştırmak amacıyla aşağıdaki tablo hazırlanmıştır.

Tablo: 4- Seçeneklere Göre İKO'lar

Table : 4- IPR According to Alternative

Seçenek	Yeniden Değerleme Oranı	Enflasyon Oranı %	Kurumlar Vergisi %	Amortisman Oranı %	İKO %
1.	Yok	60	40	20	26,4
2.	60	60	40	20	29,02

Tablo 4'den de görüldüğü gibi, 2.seçenekte İKO 1.seçeneğe göre daha yüksek çıkmıştır. Örnekte yer alan projenin kabul edilmesinde standart İKO (min. karlılık oranı) %27 olarak saptanmış ise, yeniden değerlendirme uygulanmayan birinci seçenekte İKO %26,4 olduğu için bu yatırımdan vazgeçilecektir. Oysa aynı yatırım değerleri yeniden değerlemeye tabi tutulmuş ve İKO %29,4 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre de yatırımın yapılmasına karar verilebilecektir. Yukarıdaki seçenekler, yeniden değerlendirmenin İKO aracılığıyla etkisini ortaya koymaktadır.

7. ORMANCILIK ÖRGÜTÜNDEKİ DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELER VE YENİDEN DEĞERLEME

Bugün ormancılık örgütünde iki adet döner sermaye bütçesi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi 1952 yılından beri uygulanan "Orman Genel Müdürlüğü Genel Sermaye Bütçesi"dir. Bu bütçenin sahibi olan Orman Genel Müdürlüğü (OGM)'ne bağlı, 244 adet Devlet Orman İşletmesi (DOİ) Müdürlüğü bulunmaktadır. Döner sermayeye bağlı her bir DOİ için ayrı bir bütçe hazırlanmakta, ayrı bir bilanço düzenlenmekte ve kar/zarar durumları ayrı ayrı saptanmaktadır. DOİ'lerin bütçelerinin yürürlüğe konulması ve tüm DOİ kapsayan konsolide bilançonun hazırlanması OGM tarafından yapılmaktadır. OGM'nin yasa ile kurulmuş tüzel kişiliği olduğu için, döner sermayesi Kurumlar Vergisi mükellefidir.

Ormancılık örgütündeki diğer döner sermaye bütçesi ise, 1995'te yürürlüğe giren "Orman Bakanlığı Döner Sermaye Bütçesi"dir. Söz konusu bütçe Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü (AGM), Orman ve Köy İşleri Genel Müdürlüğü (ORKÖY) ve Milli Parklar Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü (MPG) faaliyetleri ile

ilgilidir. Bu bütçenin Kurumlar Vergisi Mükellefi Orman Bakanlığı merkezinde bulunan İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı'dır.

Söz konusu bütçelere bağlı çalışan işletmeler bilanço esasına göre defter tutmaktadırlar. Bu işletmeler de ülkemizdeki diğer işletmelerdeki gibi, muhasebe uygulamalarında Tek Düzen Hesap Planına uyulmaktadır. Tek Düzen Hesap Planında işletmelerin yeniden değerlendirme yapmaları için gerekli hesaplar mevcuttur. Ancak her iki bütçenin vergi mükellefleri olan OGM ve Orman Bakanlığına bağlı idari ve Mali İşler Daire Başkanlığı bugün için yeniden değerlendirme işlemlerini yapmamaktadırlar.

8. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu makalede esas itibariyle enflasyonun işletmelerin mali tabloları üzerindeki olumsuz etkisini ortadan kaldırmak için, bu tablolardaki bilgileri düzelterek yarayışlı hale getirmek amacıyla, ülkemizdeki vergi mevzuatında yapılan değişikliklerle getirilen yeniden değerlendirme yönteminin tanıtımı yapılarak uygulanması ve yararları açıklanmaktadır. Bu çalışmada görüldüğü gibi, yeniden değerlemenin uygulanmasıyla işletmelerin ürettikleri mal ve hizmetlerin maliyetlerine enflasyonun etkisi yansıtılabilmektedir. Bu sayede amortismanına tabi duran varlıklar para değerindeki düşüğe rağmen yenilenebilmektedirler. Ayrıca enflasyonun etkisi mali tablolara yansıtılmak yoluyla işletmenin mali yapısı doğru bir şekilde ortaya konulmuş olmaktadır. Bu arada, yeniden değerlendirme uygulanarak işletmelerin sermayesi de korunmuş olmaktadır. Zira işletmelerin sahip oldukları varlıkların para ile ifade edilen nominal değerleri aynı kalsa dahi enflasyon nedeniyle reel üretim gücü zamanla azalmaktadır. Dolayısıyla, işletme reel üretim gücünü korumak istiyorsa mutlaka hesaplarını enflasyona göre düzeltmek zorundadır.

Şayet fiyat artışları hesaplarda düzeltilemez ve enflasyonun neden olduğu görünür (fiktif) kardan vergi ve diğer ödemeler yapılırsa, farkına varılmadan işletmenin sahip olduğu sermayenin yok olunmasına yol açılmaktadır. Yeniden değerlemenin uygulanmasıyla işletmelerin dönem karı azalmakta bu da kar üzerinden ödenecek vergi miktarını azalttığından işletme için bir kazanç ortaya çıkmaktadır. Bu durum devletin vergi giderini olumsuz yönde etkileyebilecektir. Ancak yeniden değerlendirme uygulanması sonucu güçlenen işletmeler kara geçtikleri

zaman daha çok vergi ödeyeceklerdir. Esasen devletlerin enflasyonun çok yüksek seyrettiği dönemlerde yeniden değerlemeyi uygulamaya koymalarının altında yatan neden bu olmaktadır. Nitekim yeniden değerlemenin işletme ve ulusal ekonomiye sağladığı yararlar bilindiği içindir ki Avrupa ülkelerinde I. ve II. Dünya Savaşlarından sonra yaşanan yüksek enflasyon dönemlerinde yeniden değerlendirilmenin uygulandığı bilinmektedir.

Ormancılık örgütündeki döner sermaye bütçesine sahip işletmelerin yeniden değerlendirme uygulamak suretiyle bunun sağladığı olanaklardan yararlanarak, işletmelerin enflasyona karşı güçlenmeleri sağlanabilmektedir. Ayrıca yeniden değerlendirme sayesinde bu işletmelerin sahip olduğu mali tablolar gerçekçi bir görünüm arz edecektir.

Bugün için, belki işletmelerin zarar ettiklerinden, yeniden değerlendirme işlemini uygulamadıkları ileri sürülebilir. Ancak söz konusu işletmeler kara geçtikleri andan itibaren bu olanaktan yararlanmaları kendi lehlerine bir durum oluşturacaktır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

AKGÜÇ, Ö., 1990: Mali Tablolar Analizi. İ.Ü.İşletme Fakültesi, Muhasebe Enstitüsü Yayınlarından. No.61, s.469, İstanbul.

AMANVERMEZ, Y., 1982: Yeniden Değerleme.

ATAMAN, Ü., 1997: Genel Muhasebe II, Türkmen Kitapevi, İstanbul.

AYDIN, D. et al. 1999: Döner Sermayeli İşletmelerde Muhasebe Uygulamaları, Eskişehir.

ATAMAN, Ü., 1997: Genel Muhasebe II (Muhasebe Dönem Sonu İşlemleri), Türkmen Kitapevi, İstanbul.

BEKTÖRE, S., BENLİGİRAY, Y. ve ERDOĞAN, N., 1999: Tek Düzen Hesap Planına Göre Envanter ve Bilanço. Eskişehir.

GÜVEMLİ, O., 1998: Amortismanlar ve Yeniden Değerleme Uygulamaları, Proje Danış A.Ş. Yayınları, İstanbul.

GÜCENME, Ü., 1996: Tek Düzen Hesap Planına Göre Ticaret İşletmelerinde Muhasebe ve Envanter İşlemleri, Marmara Kitapevi Yayınları, Yayın No.11, Bursa.

HATİPOĞLU, Z., 1993: Temel İşletme Finansı Yeni İktisat ve İşletme Yönetimi Dizisi No.10, s.433, İstanbul.

KARAYALÇIN, Y., 1983: Yeniden değerlendirme. Prof.Dr.Fadıl Sürün Hatrasına Düzenlenen Konferans. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü. Ankara.

KIZIL, A., 1990: Envanter ve Değerleme. Der Yayınları, İstanbul.

KÜÇÜKSAVAŞ, N., 1997: Genel Muhasebe İlkeler ve Uygulaması. Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş., İstanbul.

KONAR, V., 1996: Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerde Yeniden Değerleme, Mükellefin Dergisi, Sayı 39, Mart.

LAZOL, İ., 1997: Genel Muhasebe. Etkin Kitapevi Yayınları, s.362, Bursa.

MALİYE BAKANLIĞI, 1983: 153 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (18.10.1983 tarih ve 18195 Sayılı Resmi Gazete).

MALİYE BAKANLIĞI, 1992: Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği.

OGM, 1997: Döner Sermayeli İşletmeler Tek Düzen Muhasebe Sistemi, Ankara.

ORMAN BAKANLIĞI, (Tarih yok): Orman Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Hesap Planı ve Açıklaması, Ankara.

ÖRTEN, R., 1974: Genel Yeniden Değerlemenin Önemi ve Muhasebeleştirme Tekniği. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları, No.73, Ankara.

ÖZGÜVEN, A., 1983: İktisat Bilimine Giriş. Filiz Kitapevi, İstanbul.

PEKİNER, K., 1974: Para Değerlerindeki Düşüşlerin Bilanço Kalemleri Üzerine Etkisi (Zahiri Kar) ve Yeniden Değerleme Tedbiri (Tebliğ). Enflasyon Ortamında Muhasebe, Finansman ve Vergi Problemleri. İ.Ü.İşletme Fakültesi Yayınları, No.2004737, İstanbul.

PEKDEMİR, R., 1996: Örneklerle Tekdüzen Hesap Sistemi El Kitabı. İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Yayınları, No.12, İstanbul.

PEKER, A., 1975: Enflasyon Ortamında Stok Değerleme Yöntemleri ve Lifo. İ.Ü.İşletme Fakültesi Yayın No.2021/40, İstanbul.

SEVİLENGÜL, O., 1998: Genel Muhasebe, Gazi Büro Kitapevi Tic.Ltd.Şti., Ankara.

SEYİDOĞLU, H., 1986: Uluslararası İktisat. Turhan Kitapevi, Ankara.

TOPALHOCAOĞLU, E., 1997: Amortisman Teorisi ve Uygulamaları. İ.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul.

UMAN, N., 1968: Fiyat Hareketlerinin İşletmeler Üzerine Etkisi ve Yeniden Değerleme. Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No.256, Ankara.

UMAN, N., 1979: Enflasyon Muhasebesi. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları No.155, İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü No.78-52/03, İstanbul.

UMAN, N., 1983: Yeniden Değerleme. Çağlayan Kitapevi, İstanbul. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu.

Tablo: 2- Yeniden Değerleme Uygulamadan Yatırımın Nakit Akımları
Table : 2- Cash Flow of Investment Without Applying Revaluation

Yıllar	Yıllık Enflasyon Oranına Göre Düzeltmiş Brüt Kazanç (TL.)	Yıllık Amortisman Payı (TL.)	Kar (TL.) (Vergi Matrahı)	Vergi Tutarı (TL.) (%40)	Net Kar + Amortisman Payı	Enflasyon Payını Düşürme Katsayısı	Enflasyon Payları Düşürülmüş NNA

1	3 0 .0 0 0 0 0 0 0 0 0 0	48 .0 00 .0 00 0 0 0 0 0 0 0	10.000.000	38.000.000	15.200.000	32.800.000	0,6250	20.500.000
2	3 0 .8 0 0 0 0 0 0 0 0 0	76 .8 00 .0 00 0 0 0 0 0 0 0	10.000.000	66.800.000	26.720.000	50.080.000	0,39625	19.562.500
3	3 0 .2 .88 0 0 0 0 0 0 0 0	12 .2 88 0 00 0 0 0 0 0 0 0	10.000.000	112.880.000	45.152.000	77.728.000	0,244106	18.973.871
4	3 0 .19 .6 .60	19 .6 60	10.000.000	186.608.000	74.643.200	111.964.800	0,1525878	17.084.463

	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0							
5	3 0 0 0 0 0 0 0 0 0	31 4. 57 2. 80 0 0 0 0 0	10.000.000	304.572.800	121.829.120	182.743.680	0,0953674	17.427.790

Tablo: 3- Yeniden Değerleme Uygulandıktan Sonra Yatırımın Nakit Akımları
Table : 3- Cash Flow of Investment With Applying Revaluation

Yıllar	Y i l i E nfl as yo n k a Or	% 60	Yıllık Amortisman Payı (TL.)	Kar (TL.) (Vergi Matrahı)	Vergi Tutarı (TL.) (%40)	Net Kar + Amortisman Payı	Enflasyon Payını Düşürme Katsayısı	Enflasyon Payları Düşürülmüş NNA
--------	---	---------	------------------------------------	---------------------------------	--------------------------------	---------------------------------	---	---

	Zan an n ç ç (T L :) D üz l il mi ş Br üt K az an ç (T L.)						
1	348 0.00 .00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00	10.000.000	38.000.000	15.200.000	32.800.000	0,6250	20.500.000
2	376 0.8 .00	16.000.000	60.800.000	24.320.000	52.480.000	0,390625	20.500.000

	0 0 0 0 0 0							
3	3 0 . 0 0 0 0 . 0 0 0	12 2. 88 0. 00 0	25.600.000	97.280.000	38.912.000	58.368.000	0,244106	14.247.979
4	3 0 . 0 0 0 0 . 0 0 0	19 6. 60 8. 00 0	40.960.000	155.648.000	62.259.200	134.348.800	0,1525878	20.499.865
5	3 0 . 57	31 4. 57	65.536.000	249.036.800	99.614.400	214.958.400	0,0953674	20.499.865

	0	2.						
	0	80						
	0	0						
	.							
	0							
	0							
	0							